

मुक्तस्वाध्यायपीठम्

(Institute of Distance Education)

Rashtriya Sanskrit Sansthan

(Deemed University)

नवदेहली

प्राक्शास्त्रिप्रवेशपरीक्षा

आदर्शप्रश्नपत्रम्

(Model Paper)

समय: – होरात्रयम्

पूर्णाङ्कः – 100

परीक्षार्थिनाम

.....

अनुक्रमाङ्कः

.....

परीक्षाकेन्द्रनाम

.....

परीक्षार्थिनः हस्ताक्षरम्

.....

निरीक्षकस्य हस्ताक्षरम्

.....

निर्देशाः

- प्रवेशपरीक्षाप्रश्नपत्रे द्वौ भागौ भवतः । उभावपि भागौ तिसृषु घण्टासु समाधेयौ ।
- परीक्षा पूर्वाह्णे एकादशवादन्तः अपराह्णे द्विवादन् यावद् भवति ।
- प्रथमभागे लघूत्तरीयप्रश्नाः भवन्ति ।
- यथानिर्देशं सर्वान् प्रश्नान् समाधत्त ।

प्राक्शास्त्रिप्रवेशपरीक्षा

१. यथनिर्देशं उत्तरं लिखत ।

02 x 05 = 10

1. “वकारस्य” उच्चारणस्थानं किम् ?
2. “मकारस्य” उच्चारणस्थानं किम् ?
3. “चकारस्य” उच्चारणस्थानं किम् ?
4. “भकारस्य” उच्चारणस्थानं किम् ?
5. “णकारस्य” उच्चारणस्थानं किम् ?

२. वर्णसंयोजनं कुरुत ।

02 x 05 = 10

1. क् + आ + र् + य् + अ + श् + आ + ल् + आ .....
2. व् + इ + द् + य् + आ + ल् + अ + य् + अ + म् .....
3. क् + अ + ल् + प् + अ + त् + अ + र् + उ .....
4. म् + आ + न् + अ + व् + अ + स् + य् + अ .....
5. अ + ध् + य् + आ + प् + अ + क् + अ : .....

३. वर्णवियोजनम् कुरुत ।

02 x 05 = 10

1. तण्डुलान् .....
2. शिक्षकः .....
3. अङ्कनी .....
4. अव्ययम् .....
5. पञ्चशतम् .....

४. सन्धिविच्छेदं कुरुत ।

01 x 03 = 03

1. गूरूपदेशः .....
2. उमेशः .....
3. देव्यागमनम् .....

५. सन्धिकुरुत ।

01 x 02 = 02

1. वन +ओषधि: .....
2. प्रति+एकम् .....

६. रेखाङ्कितपदस्य विभक्ति नाम लिखत ।

02 x 05 = 10

1. मम गृहं ग्रामात् दूरं वर्तते । .....
2. गणेशस्य पुस्तकम् । .....
3. अनेन मूर्खेण पुत्रेण किम् ? .....
4. चालकस्य पृष्ठतः उपविश । .....
5. द्रोण्यां जलं पूरयतु । .....

७. विग्रहवाक्यं/समस्थं पदं लिखत ।

01 x 05 = 05

1. रामः च कृष्णः च = ? .....
2. मातापितरौ =? .....
3. नीलश्यामः .....
4. मुखं चन्द्र इव = ? .....
5. उपवृक्षम् =? .....

८. सुभषितस्य भावार्थं लिखत ।

05 x 02 = 10

1. उद्यमेन हि सिध्यन्ति कार्याणि न मनोरथैः।
न हि सुप्तस्य सिंहस्य प्रविशन्ति मुखे मृगाः ॥
2. काव्यशास्त्रविनोदेन कालो गच्छति धीमताम् ।
व्यसनेन च मूर्खाणां निद्रया कलहेन वा ॥

९. गद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तरं लिखत ।

02 x 05 = 10

एकदा निषदराजसुतः एकलव्यः आचार्यद्रोणमुपगम्य सविनयं उवाच –“हे! गुरुदेव भवतः सकाशात् अहम् अस्त्रविद्यां प्राप्तुम् आगतोऽस्मि । द्रोणाचार्यः उत्तरं अयच्छत् – त्वम् निषादोऽसि ।

अतः तुभ्यम् अस्त्रविद्याम् न दास्यामि । एकलव्यः निराशः अभवत् परं वनं गत्वा द्रोणाचार्यस्य प्रतिमाम् अरचयत् । मूर्तिम् अग्रे निधाय अभ्यासं अकरोत् । अल्पेनैव कालेन सः अस्त्रविद्यायाम् निपुणः अभवत् ।

1. एकलव्यः कस्य सुतः ?
2. अस्त्रविद्यायां निपुणः कः ?
3. द्रोणाचार्यः किं उत्तरम् अयच्छत् ?
4. गद्यांशे "उपगम्य" इत्यत्र कः प्रत्ययः?
5. एकलव्यः वनं गत्वा किम् अरचयत् ?

१०. प्रश्नानां उत्तराणि लिखत ।

01 x 10 = 10

1. "रामस्य " इत्यत्र का विभक्तिः? .....
2. "भानुभिः" इत्यत्र किम् वचनम् ? .....
3. "गिरे" इत्यत्र कः विभक्तिः ? .....
4. त्वया ..... ।
5. यः ..... ।
6. यस्मै ..... येभ्यः ।
7. "त्रयः" इत्यत्र किम् लिङ्गम् ? .....
8. " एकेन" इत्यत्र का विभक्तिः ? .....
9. कुर्वतः ..... कुर्वन्तः ।
10. तस्मिन् ..... ।

११. यथानिर्देशम् उत्तरं लिखत ।

01 x 10 = 10

1. " हस्" धातोः लट् लकारस्य प्रथमपुरुषरूपाणि लिखत ।
2. "वद्" " धातोः लोट् लकारस्य मध्यमपुरुषरूपाणि लिखत ।
3. "नम्" धातोः लृट् लकारस्य उत्तमपुरुषरूपाणि लिखत ।
4. "खाद्" धातोः लङ् लकारस्य प्रथमपुरुषरूपाणि लिखत ।

5. "पिब्" धातोःविधिलिङ् लकारस्य प्रथमपुरुषरूपाणि लिखत ।
6. "अस्" धातोः लट् लकारस्य प्रथमपुरुषरूपाणि लिखत ।
7. "गम्(गच्छ्)" धातोः लङ् लकारस्य प्रथमपुरुषरूपाणि लिखत ।
8. "पठ्" धातोः लोट् लकारस्य उत्तमपुरुषरूपाणि लिखत ।
9. "लिख्" धातोः लृट् लकारस्य प्रथमपुरुषरूपाणि लिखत ।
10. "पीड्" धातोः लट् लकारस्य प्रथमपुरुषरूपाणि लिखत ।

१२. अनुच्छेदं लिखत ।

05 x 01 = 05

1. संस्कृत पठनस्य आवश्यकता ।

अथवा

2. स्वच्छभारताभियानम् ।

१३. अनुवादं कुरुत ।(Sanskrit- hindi/English & English/hindi- Sanskrit)

01 x 05 = 05

1. अहं सर्वदा संस्कृतं पठामि ।
2. विद्या ददाति विनयम् ।
3. My mother is God ./मेरि मा भगवान् है ।
4. I will go to the temple tomorrow.मैं कल मंदिर जावूंगा ।
5. प्रतिदिनं प्रातःकाले अहं उत्तिष्ठामि ।